

The Role of Self-Management in Developing Children's Talent in Quarantine Conditions

Shadi Shokri Kovich ¹, Mohammad Mohsen Azizi ^{*2}, Hadise Aghdami ³

¹ Masters degree in Clinical Psychology, Roudehen Azad University

² Clinical Research Center for Liver and Digestive System, Baqiyatullah Azam University of Medical Sciences

³ Masters student in clinical psychology, Zahedan University of Medical Sciences

* **Corresponding author:** m.mohsenazizi78@gmail.com

Received: 2025-11-13

Accepted: 2025-12-10

Abstract

With the advent and emergence of the Internet, virtual education has grown greatly. This method has created opportunities for education outside the borders of a country or government for everyone. Also, during the quarantine, education has been drawn to education in cyberspace. Along with its many advantages, its disadvantages should not be neglected. Therefore, the present study was conducted with the aim of examining the effect of self-direction in developing children's talents in quarantine conditions. This study was conducted in a review method using reliable databases and selected sources with the keywords self-direction, talent development, responsibility, and children. The findings indicate that children's self-direction, considering the quarantine period and the proper use of cyberspace, can develop many cognitive talents. The importance of this research can be to prevent delinquency in children and adolescents due to excessive use of cyberspace. It can also be added that this research can provide teachers and school administrators with a perspective on developing cognitive and physical (sports) talents.

Keywords: self-direction, Talent development, Responsibility, Children

© 2023 Journal of Mental Health in School (JMHS)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article: Azizi M.M., et al. (2025). The Role of Self-Management in Developing Children's Talent in Quarantine Conditions. *JMHS*, 3(3): 141-145.

نقش خود راهبری در پرورش استعداد کودکان در شرایط قرنطینه

شادی شکری کویچ^۱، محمدمحسن عزیزی^{۲*}، حدیثه اقدمی^۳

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد رودهن

^۲ مرکز تحقیقات بالینی کبد و گوارش دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله اعظم

^۳ دانشجوی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

* نویسنده مسئول: m.mohsenazizi78@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۹/۱۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۸/۲۲

چکیده

همزمان با ظهور و پیدایش اینترنت، آموزش مجازی رشد زیادی داشته است. این شیوه فرصت آموزش در خارج از مرزهای یک کشور یا دولت را برای همگان ایجاد کرده است. همچنین در زمان قرنطینه آموزش ها به سوی آموزش در فضای مجازی کشیده شده است. در کنار مزایای بسیاری که دارد نباید از مضرات آن هم غفلت کرد بنابراین پژوهش حاضر با هدف تاثیر خود راهبری در پرورش استعداد کودکان در شرایط قرنطینه انجام شده. این پژوهش به روش مروری با استفاده از پایگاه های معتبر اطلاعاتی منابعی با کلید واژه های خود راهبری، پرورش استعداد، مسئولیت پذیری، کودکان برگزیده. یافته ها حاکی از آن است که خودراهبری کودکان با توجه به زمان قرنطینه و استفاده درست از فضای مجازی سبب پرورش استعدادهای شناختی بسیاری شود. اهمیت این پژوهش میتواند جلوگیری از بروز بزهکاری در کودکان و نوجوانان به علت استفاده افراطی از فضای مجازی باشد. همچنین میتوان افزود این پژوهش چشم اندازی در جهت پرورش استعدادهای شناختی و فیزیکی (ورزشی) به معلمان و مدیران مدارس بدهد.

واژگان کلیدی: خود راهبری، پرورش استعداد، مسئولیت پذیری، کودکان

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه سلامت روان در مدرسه محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: شکری کویچ، شادی؛ عزیزی، محمدمحسن؛ اقدمی، حدیثه. (۱۴۰۴). نقش خود راهبری در پرورش استعداد کودکان در شرایط قرنطینه. فصلنامه سلامت روان در مدرسه، ۳(۳): ۱۴۵-۱۴۱.

مقدمه

آموزشی اثر قابل توجه گذاشت (وزارت علوم تحقیقات و فناوری ۱۳۹۹) قرنطینه و تعطیلی مراکز آموزشی و فاصله گذاری های اجتماعی باعث به وجود آمدن تغییرات در نحوه تعامل کودکان و نوجوانان با سایر افراد مانند معلمان دوستان و خویشاوندان می شود و از طرفی خطر اعتیاد به فضای مجازی را افزایش می دهد بدون شک انطباق موفقیت آمیز با این شرایط جدید از لحاظ روانی و اجتماعی می تواند فرصت های جدیدی را در جهت ابعاد

ویروس کرونا بعد از سندروم تنفسی سارس بزرگترین بیماری واگیردار در جهان شناخته شده است (Wang, Pan, Wan, & Ho, 2020). چین اولین کشوری بود که دستور به تعطیلی مدارس و مراکز آموزشی داد (Zhuang, Tan, Xu, Ho, & Ho, 2020). این ویروس بر همه جنبه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و همچنین

مسأله استفاده میکنند، دارای توانمندی های لازم برای درگیری در فعالیتهای یادگیری مستقل هستند و به طور خودمختار یادگیریشان را اداره میکنند (Long, 2000; Gibbons, 2002).

روش ها

جهت انجام این پژوهش مروری، منابع معتبر روانشناسی مورد مطالعه قرار گرفته اند و تا کنون مطالعه ای در این ابعاد بر مبنای ما در متون مشاهده نشده است. با جستجوی فارسی و انگلیسی کلید واژه های خود راهبری، استعداد، پرورش استعداد، کرونا، قرنطینه، آموزش مجازی در کرونا، مسئولیت پذیری در پایگاه های علمی معتبر، Majiran, SID, Google scholar, ScienceDirect, Civilica. بیش از ۶۰ مقاله مرتبط، مورد جستجو و بررسی قرار گرفت.

یافته ها

عوامل مهم و موثری در پرورش استعداد کودکان نقش دارند که طبق یافته های ما مهارت خود راهبری می تواند به سبب اثرات مثبتی که در طولانی مدت دارد در کشف، پرورش و هدایت سالم استعداد کودکان نقش موثری داشته باشد. از جمله این تاثیرات مستقیم خودراهبری می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- افزایش اعتماد به نفس: افرادی که مسلط بر مهارت خودراهبری می شوند به سبب مسئولیت پذیری بالا نسبت به اعمال و مسیری که برای رسیدن به اهداف خویش در نظر گرفتند حس ارزشمند استقلال در آنها بیشتر می شود و با نتیجه گرفتن به خودکفایی می رسند و به سبب این فرایند؛ اعتماد به نفس افزایش می یابد و حس و وصف نشدنی برای کودک در پی دارد.

- افزایش ابتکار عمل و مسئولیت: مهارت خودراهبری نوعی خود نظارتی است که در آن یادگیرندگان به ارزشیابی و تنظیم راهبردهای یادگیری شناختی خود می پردازند و همین موضوع موجب می شود تا ابتکار عمل خود را به دست گیرند و از نظر فردی مسئول اعمال خویش هستند. کودکانی که در حال تحصیل در مقطع دبستان هستند با یادگیری این نوع مسیولیت پذیری نسبت به خود از عوامل مخربی که به استعداد و آینده شأن لطمه بزند دوری می کنند؛ دقیقاً مثل دو دانش آموزی که یکی از آنها وقت خود را با بازی های ویدیویی و فیلم های سینمایی پر میکند و دیگری اولویت خود را انجام تکالیف مدرسه قرار میدهد.

- تاکید بر جریان شناختی: یادگیرندگانی که به شناسایی راهبردهای یادگیری مناسب من جمله خودراهبر می پردازند از فراشناخت استفاده میکنند. با گسترش نظام شناختی در افراد

مختلف زندگی فردی و اجتماعی ایجاد کند در شرایط کرونا به دلیل تعطیلی مراکز آموزشی یکی دیگر از مسائل پیش روی نوجوانان مشکلات آموزشی است. نابرابری در استفاده از این فرصت های آموزشی چه از لحاظ سخت افزاری و چه از لحاظ مهارتی ممکن است به عملکرد تحصیلی یادگیری آن تاثیر منفی داشته باشد (Brooks, Webster, Smith, Woodland, Wessely, Greenberg & Rubin, 2020) شرایط قرنطینه در مدت طولانی برای همه افراد به خصوص کودکان و نوجوانان استرس زا است و این شرایط تغییرات کلی در تمام سطوح زندگی را به وجود آورده است اما در این شرایط کرونا به گفته سازمان بهداشت جهانی آموزش از راه دور مانند تلویزیون و آموزش آنلاین از بهترین راه های ادامه آموزش است (Rarkryan, 2020; Bender, 2020). این شیوه آموزش فرصت های جدیدتری را برای معلمان دانش آموزان و موسسات آموزشی فراهم می کند (Mayadas, Bourne, & Bacsich, 2009). آموزش مجازی با توجه به فوایدی که دارد اما مشکلاتی مانند ناآشنایی با وسایل ارتباطی جدید به همراه است و روی آوردن بیش از پیش نوجوانان به فضای مجازی موجب شده تا نیاز به اتکای به خود و خودراهبری بیشتر از هر زمان دیگری احساس شود (Maggio, Daley, Pratt, & Torre, 2018).

خودراهبری یعنی فرد مسئولیت یادگیری خود را به عهده بگیرد و از این طریق خلاقیت و پویایی افزایش می یابد و در نتیجه خود راهبر بودن موجب می شود تا شخص به صورت فعالانه ابتکار عمل یادگیری را به دست بگیرد (Piskurich, 2003; Fisher, King & Tague, 2001). در اثر اصلی نولز (Knowles) به نقل از Tague & King, Fisher یادگیری خودراهبر به عنوان فرایندی تعریف شده است که در آن افراد برای شناسایی نیازهای یادگیری خود، تعیین اهداف یادگیری، شناسایی منابع و مطالب مورد نیاز برای یادگیری، انتخاب و اجرای راهبردهای مناسب یادگیری و ارزیابی برآیندهای یادگیری خود با یا بدون کمک دیگران وارد عمل شده و ابتکار عمل را در دست میگیرند (Fisher, King, Tague, 2001). در این تعریف باید به دو بعد توجه داشت، اول، یادگیری خودراهبر به عنوان یک فرایند یا شیوه یادگیری و دوم، مسئولیت پذیری که یک مؤلفه مورد نیاز و هم یک برآیند یادگیری خودراهبر می باشد (Knowles, 1975; Oddi, 1986).

از دیدگاه پژوهشگران یادگیری خودراهبر در بردارنده سه بعد است که عبارتند از: انگیزش، فراشناخت و خودتنظیمی افراد دارای سطوح بالای یادگیری خودراهبر، یادگیرندگان فعالی هستند که میل قوی برای یادگیری دارند، از مهارت های حل

باشد. همچنین میتوان افزود این پژوهش چشم اندازی در جهت پرورش استعداد های شناختی و فیزیکی (ورزشی) به معلمان و مدیران مدارس بدهد.

موازن اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

منابع فارسی

شهرام سلامی. (۱۴۰۱). حق بر سلامت روان کودکان در فضای مجازی در پرتو نظام حقوقی ایران، اسلام و اسناد بین المللی حقوق بشر. پژوهشنامه حقوق اسلامی، پیاپی ۵۵، ۱۳۱-۱۵۹

فهرست منابع

- Bender, L. (2020). Key Messages and Actions for COVID-19 Prevention and Control in Schools. Education UNICEF NYHQ
- Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., & Rubin, G. J. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: Rapid review of the evidence. The Lancet, 395(10227), 912-920
- Fisher, M., King, J., & Tague, G. (2001). Development of a self-directed learning readiness scale for nursing education. Nurse Education Today, 21, 516-525.
- Fisher, M., King, J., Tague, G. (2001). Development of a self-directed learning readiness scale for nursing education. Nurse Education Today. 21:516-525.
- Gibbons, M. (2002). The Self-directed learning handbook: Challenging adolescent students to excel. 1st ed. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

مجموعه ای از فرایندهای فراشناختی و نظارتی شکل میگیرد که موجب کارایی، انعطاف پذیری حافظه و یادگیری هدفمند و آگاهانه در کودکان میشود. به عبارت دیگر مهارت های فراشناختی، آگاهی دهنده عمل میکنند که در طی یادگیری و پردازش اطلاعات مورد استفاده یادگیرندگان قرار میگیرند و نیز جریان این پردازش را تسهیل میکنند، یعنی آنان از نقاط قوت و ضعف شناخت هایشان آگاهی کسب میکنند و قادر به تنظیم و اصلاح اعمال خود خواهد بود.

- افزایش انگیزه: انگیزه مسئله چند بعدی است که اساساً شامل دلایل گوناگونی می شود و میتواند یک انگیزه موقت و سطحی یا انگیزه پایدار و باشد. مهارت خودراهبری به واسطه ایجاد حس خود ایستایی، اتکا به نفس بالا و هدفمندی موجب می شود که با طی کردن موفقیت های کوچک انگیزه های پایدار تر و عمیق تری داشته باشد.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به اینکه گسترش روزافزون فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی، سبب وقوع تغییرات گسترده و ژرف در همه جنبه های زندگی بشر شده است. نظام های آموزشی یکی از نهادهایی است که به گونه اساسی در مسیر این تغییرات قرار گرفته است. بنابر نظر پژوهشگران حوزه فضای مجازی کودک، استفاده مشکل دار از اینترنت در میان این نسل، به دو شکل بیشتر خود را نشان میدهد، شکل اول مربوط به استفاده از اینترنت است که به عنوان استفاده افراطی از اینترنت همراه با اشتغال ذهنی و از دست دادن کنترل است، شکل دیگر به پیامدهای منفی و متعدد گذراندن وقت بسیار زیاد برای اینترنت اختصاص دارد که به غفلت از فعالیتهای مفید اجتماعی مثل ورزش، انجام تکالیف تحصیلی و ارتباطات مؤثر و تغییر عادات منظم خوردن و خوابیدن منجر میشود (Spada, 2014). همچنین در نظام بین الملل حقوق بشر به خصوص در حوزه حمایت از حقوق کودکان، تمهیدات جامعی پیش روی دولت ها قرار گرفته است. در اسلام نیز سلامت افراد در آیات و روایات بسیاری مورد تاکید واقع شده است (اسلامی، ۱۴۰۱). بنابراین طبق یافته های پژوهش حاضر استفاده افراطی از فضای آموزشی مجازی موجب کمتر شکوفاشدن استعداد کودکان در زمینه های مختلف زندگی میشود که منشا بروز استعداد در آنان، خودراهبری یادگیری میباشد که از اهمیت بسزایی برخوردار است. لذا پیشنهاد میشود کودکان در کنار فضای مجازی آموزشی، به فعالیت های یدی و گروهی با همسالان بپردازد.

اهمیت این پژوهش میتواند جلوگیری از بروز بزهکاری در کودکان و نوجوانان به علت استفاده افراطی از فضای مجازی

- Shahram Salami. (2022). The right to mental health of children in cyberspace in light of the Iranian legal system, Islam and international human rights documents. *Islamic Law Research Journal*, 55, 131-159. [Persian]
- Spada, M. M. (2014), "An overview of problematic internet use", *Addictive behaviors*, 39 (1)
- Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, L., Ho, C. S., & Ho, R. C. (2020). Immediate psychological responses and associated fac-tors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China. *International journal of environmental research and public health*, 17 (5), 1729
- Zhuang, Z., Zhao, S., Lin, Q., Cao, P., Lou, Y., Yang, L., & He, D. (2020). Preliminary estimation of the novel coronavirus disease (COVID-19) cases in Iran: A modelling analysis based on overseas cases and air travel data. *International Journal of Infectious Diseases*, 94, 29-31.
- Knowles, M.S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. New York, NY: Association press.
- Long, H.B. (2000). *Understanding Self-direction in learning*. In H.B Long & Associates(Eds), *practice & theory in self-directed learning*. Schaumburg, IL: Motorola University Press.
- Maggio, L. A., Daley, B. J., Pratt, D, D., & Torre, D. M. (2018). *Honoring Thyself in the Transition to Online Teaching*. *Academic Medicline*, 93 (8), 1129-1134
- Mayadas, A. F., Bourne, J., & Bacsich, P. (2009). *Online education today*. *Science*, 323 (5910), 85-89
- Oddi LF. Development and validation of an instrument to identify self-directed continuing learners. *Adult Education Quarterly*. 1986; 36(2): 97-107.
- Piskurich, G. M. (2003). *Preparing learners for e-learning*. A Wiley Imprint Jossey-Bass, USA.
- Rarkryan, P. A. (2020). *Challenges of home learning during a pandemic through the eyes of a student*. Retrieved from <https://www.thejakartapost.com/life/2020/04/11/challenges-of-home-learning-during-a-pandemic-through-the-eyes-of-a-student.html>

